

Nội dung bài viết

1. [Soạn Ngữ văn lớp 6 Bài: Tự đánh giá cuối học kì 2 \(Cánh Diều\)](#)

Soạn Ngữ văn lớp 6 Bài: Tự đánh giá cuối học kì 2 (Cánh Diều)

I. Đọc hiểu

a) Đọc đoạn trích sau (SGK Ngữ văn 6 tập 2 trang 114, 115) và trả lời các câu hỏi:

Tôi sống độc lập từ thuở bé. Ấy là tục lệ lâu đời trong họ nhà dế chúng tôi. Và lại, mẹ thường bảo chúng tôi rằng: “Phải như thế để các con biết kiếm ăn một mình cho quen đi. Con cái mà cứ nhong nhong ăn bám vào bố mẹ thì chỉ sinh ra tính ỷ lại, xấu lắm, r ễ ra đời không làm nên trò trống gì đâu.”. Bởi thế, lứa sinh nào cũng vậy, đẻ xong là bố mẹ thu xếp cho con cái ra ở riêng. Lứa sinh ấy, chúng tôi có cả thầy ba anh em. Ba anh em chúng tôi chỉ ở với mẹ ba hôm. Tới hôm thứ ba, mẹ đi trước, ba đưa tôi tập tễnh, khắp khởi, nửa lo nửa vui theo sau. Mẹ dẫn chúng tôi đi và mẹ đem đặt mỗi đứa vào một cái hang đất ở bờ ruộng phía bên kia, chỗ trông ra đ ầm nước mà không biết mẹ đã chịu khó đào bới, be đắp tinh tươm thành hang, thành nhà cho chúng tôi từ bao giờ. Tôi là em út, bé nhất nên được mẹ tôi sau khi dắt vào hang, lại bỏ theo một ít ngọn cỏ non trước cửa, để tôi nếu có bỡ ngỡ, thì đã có ít thức ăn sẵn trong vài ngày.

R ễ mẹ tôi trở về

Tôi cũng không buồn. Trái lại, còn thấy làm khoan khoái vì được ở một mình nơi thoáng đãng, mát mẻ. Tôi vừa th ần cảm ơn mẹ, vừa sạo sục thăm tất cả các hang mẹ đưa đến ở. Khi đã xem xét cẩn thận r ễ, tôi ra đứng ở ngoài cửa và ngưỡng mặt lên trời. Qua những ngọn cỏ ấu nhọn và sắc, tôi thấy màu trời trong xanh. Tôi dọn giọng, vỗ đôi cánh nhỏ tới nách, r ễ cao hứng gáy lên mấy tiếng rõ to.

(Trích *Dế Mèn phiêu lưu kí* – Tô Hoài)

Câu 1 (trang 115 SGK Ngữ văn 6 Tập 2):

Phương án nào nêu đúng thông tin về đoạn trích?

B. Đoạn trích viết về loài dế nhưng miêu tả chúng như con người

Câu 2 (trang 115 SGK Ngữ văn 6 Tập 2):

Trong đoạn trích, người kể theo ngôi thứ mấy?

B. Ngôi thứ nhất

Câu 3 (trang 115 SGK Ngữ văn 6 Tập 2):

Phương án nào nêu đúng chi tiết giúp người đọc nhận ra loài dê?

C. Sống trong hang đất ở bờ ruộng; ăn cỏ non

Câu 4 (trang 115 SGK Ngữ văn 6 Tập 2):

Trạng ngữ “Tối hôm thứ ba” trong câu “Tối hôm thứ ba, mẹ đi trước, ba đưa tôi tấp tễnh, khắp khởi, nửa lo nửa vui theo sau.” trả lời cho câu hỏi nào?

C. Khi nào?

Câu 5 (trang 115 SGK Ngữ văn 6 Tập 2):

Câu nào tóm tắt đúng ý chính của đoạn trích?

C. Nhân vật “tôi” kể về việc cha mẹ cho ra ở riêng.

Câu 6 (trang 116 SGK Ngữ văn 6 Tập 2):

Phương án nào nêu đúng tính cách của nhân vật “tôi” trong đoạn trích?

A. Thích sống độc lập

b) Đọc đoạn trích sau (SGK Ngữ văn 6 tập 2 trang 116) và trả lời các câu hỏi:

Các loài vật trong tự nhiên không chỉ đơn thuần là các sinh vật vô tri, những khối xương, khối thịt để chúng ta khai thác cạn kiệt. Đó là các sản phẩm tuyệt vời của tự nhiên, sau nhiều triệu năm tiến hoá mới tạo ra được. Chúng góp phần làm cho cuộc sống trở nên phong phú hơn. Hãy thử tưởng tượng, một ngày chúng ta uống một lon bia Tai-gơ (Tiger) in hình con hổ mà không biết con hổ thực như thế nào. Đưa con yêu mến của bạn tô màu trên bức tranh loài tê giác mà thực tế chúng không bao giờ có cơ hội được nhìn thấy ngoài đời thực.

Quan trọng không kém, bảo tồn các loài động vật hoang dã, quý hiếm còn để duy trì sự cân bằng của sinh thái. Tự nhiên vốn có các quy luật tồn tại và vận hành, để đảm bảo các hệ sinh thái là những hệ thống hoàn chỉnh. Chu trình này hỗ trợ chu trình kia. Sự có mặt của loài này trợ giúp hoặc kìm hãm loài kia nhằm đảm bảo sự cân bằng tối ưu. Khi một loài bị tiêu diệt, có thể sẽ kéo theo sự mất cân bằng, từ quy mô nhỏ đến quy mô lớn, từ cục bộ cho đến tất cả các hệ sinh thái và cuối cùng là cả Trái Đất. Khi các hệ sinh thái mất cân bằng, con người đương nhiên sẽ gánh chịu mọi hậu quả.

Đến đây, chúng ta có thể phần nào nhận thấy lí do vì sao phải thực hiện các biện pháp bảo tồn các loài động vật quý hiếm.

(Theo Nam Nguyễn – vnexpress.net)

Câu 7 (trang 116 SGK Ngữ văn 6 Tập 2):

Phương án nào trả lời được câu hỏi vì sao đoạn trích trên là văn bản nghị luận?

A. Nêu lên các lí do nhằm thuyết phục mọi người bảo vệ động vật hoang dã

Câu 8 (trang 116 SGK Ngữ văn 6 Tập 2):

Câu nào sau đây có chủ ngữ được mở rộng?

C. Đứa con yêu mến của bạn tô màu trên bức tranh loài tê giác.

Câu 9 (trang 117 SGK Ngữ văn 6 Tập 2):

Đoạn trích trên nêu lên mấy lí do cần bảo vệ động vật hoang dã?

B. 2

Câu 10 (trang 117 SGK Ngữ văn 6 Tập 2):

Liệt kê các lí do mà em đã xác định (ở câu 9), mỗi lí do trình bày trong một câu văn ngắn gọn.

Trả lời:

Các lí do ở trong bài:

- Các loài vật trong tự nhiên góp phần làm phong phú cuộc sống.
- Các loài vật giúp duy trì cân bằng sinh thái.

II. Viết

Chọn một trong hai đề sau và viết thành bài văn ngắn (khoảng 2 trang):

Đề 1: Giới thiệu một nhân vật có tấm lòng nhân hậu trong các văn bản truyện đã học ở sách *Ngữ văn 6*, tập 2 và nêu lí do em thích nhân vật này.

Đề 2: Có ý kiến cho rằng việc nuôi chó, mèo trong nhà không những không có tác dụng gì mà còn rất mất vệ sinh. Em có tán thành suy nghĩ này không? Hãy nêu ý kiến của em và đưa ra những lí lẽ, bằng chứng để làm sáng tỏ ý kiến ấy.

Trả lời:

Đề 1

Trong chương trình Ngữ văn 6, tập 2, em đã được học truyện ngắn *Bức tranh của em gái tôi* và nhân vật Ki ều Phương cô em gái – với lòng nhân hậu đã tỏa sáng trong tâm trí em.

Truyện ngắn *Bức tranh của em gái tôi* được viết theo ngôi kể thứ nhất tạo nên nét đặc trưng cho tác phẩm. Có thể nói chạy dọc theo câu chuyện là diễn biến tâm lí nhân vật người anh, từ trạng thái cảm xúc này đến trạng thái cảm xúc khác. Tuy nhiên trong dòng cảm xúc đó, người đọc nhận ra có một nhân vật là điểm sáng tạo nên sự hài hòa và tạo vẻ đẹp tuyệt vời cho truyện ngắn. Đó chính là cô em gái Ki ều Phương hồn nhiên, bình dị, chân thành mà sâu sắc. Một vẻ đẹp tiềm ẩn trong những bức tranh do cô vẽ ra.

Ki ều Phương là cô bé hồn nhiên, nhí nhảnh và đam mê hội họa. Niềm đam mê này được tác giả diễn tả một cách cụ thể qua cách cô vẽ hằng ngày, cách chọn màu để làm màu vẽ... Và khi bạn của bố phát hiện ra niềm đam mê này thì Ki ều Phương càng tỏ rõ sự quyết tâm và phấn đấu mơ ước thành họa sĩ.

Mặc dù anh trai gọi là "mèo" vì cái tội lục lọi đồ linh tinh nhưng Ki ều Phương vẫn "vui vẻ chấp nhận" và hồn nhiên khoe với bạn bè. Cách trò chuyện của Ki ều Phương với anh trai cũng chứng tỏ Ki ều Phương là cô bé nhí nhảnh, trong sáng và vô cùng đáng yêu "Nó vênh mặt, mèo mà lại, em không phá là được". Dù cho người anh trai khó chịu đến cỡ nào thì cô bé này vẫn không bao giờ tức giận, luôn giữ được sự hài hòa và tinh nghịch như thế. Tạ Duy Anh đã khéo léo khắc họa nên hình ảnh nhân vật đáng yêu, gây được thiện cảm tốt đối với người đọc.

Khâm phục hơn hết là tài năng hội họa của Ki ều Phương. Điều này khiến cho bố mẹ vui mừng "Ôi con đã cho bố một bất ngờ quá lớn. Mẹ cũng không tìm được xúc động". Người anh trai ghen ghét với tài năng của em nên càng ngày càng lạnh lùng và hay quát mắng em. Dù vậy nhưng tình cảm và thái độ của em gái dành cho anh vẫn không thay đổi, tin yêu và trân trọng hết mực.

Đặc biệt hơn hết là tình cảm, tấm lòng của Ki ều Phương dành cho anh trai trong bức tranh đoạt giải. Cô bé chưa bao giờ ghét anh, mặc dù anh rất ghét cô, ghen tỵ với cô. Bức tranh là hình ảnh cậu con trai có đôi mắt rất sáng, nhìn ra ngoài cửa sổ, toát lên một vẻ đẹp tuyệt vời. Có thể nói đây là chi tiết khiến người đọc xúc động về tình cảm

an hem trong gia đình. Chính bức tranh này của Kiều Phương đã "thức tỉnh" được trái tim người anh, có cách nhìn khác về em, vừa hối hận vừa xấu hổ vừa biết ơn. Kiều Phương không những là cô gái đáng yêu, hồn nhiên, tài năng mà còn có tấm lòng nhân hậu, bao dung khiến người khác phải khâm phục và ngưỡng mộ.

Bức tranh của em gái tôi không được vẽ bằng chất liệu hội họa. Nó được vẽ bằng quá trình diễn biến tâm trạng của người anh, thông qua lời kể vô cùng xúc động của nhân vật. Đó là "Mèo con" có tấm lòng nhân hậu. Đây cũng là vẻ đẹp của một em bé gái trong cuộc sống đời thường mà ta có thể gặp bất cứ ở đâu trên đất nước mình. Tác giả Tạ Duy Anh đã hóa tâm hồn mình thành trẻ thơ để có thể thấu cảm và khắc họa tính cách trẻ thơ sâu sắc chân thực tới như vậy.